

Ohjeet

vähittäistalletusten, joiden ulosvirtaukset ovat erilaiset, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 575/2013 (vakavaraisuusasetus) mukaisesta maksuvalmiusraportoinnista

Ohjeet vähittäistalletusten, joiden ulosvirtaukset ovat erilaiset, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 575/2013 (vakavaraisuusasetus) mukaisesta maksuvalmiusraportoinnista

Sisällysluettelo

1. Euroopan pankkiviranomaisen ohjeet vähittäistalletusten, joiden ulosvirtaukset ovat erilaiset, asetuksen (EU) N:o 575/2013 (vakavaraisuusasetus) mukaisesta maksuvalmiusraportoinnista	3
I osasto – Asia, soveltamisala ja määritelmät	5
II osasto – Ohjeet sellaisten vähittäistallettajille tarkoitettujen tuotteiden määrittämiseksi, joiden ulosvirtaukset ovat suuremmat	5
III osasto – Loppumääräykset ja täytäntöönpano	10

1. Euroopan pankkiviranomaisen ohjeet vähittäistalletusten, joiden ulosvirtaukset ovat erilaiset, asetuksen (EU) N:o 575/2013 (vakavaraisuusasetus) mukaisesta maksuvalmiusraportoinnista

Näiden ohjeiden asema

1. Tämä asiakirja sisältää ohjeet, jotka on laadittu Euroopan parlamentin ja neuvoston 24 päivänä marraskuuta 2010 Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomaisen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta antaman asetuksen (EU) N:o 1093/2010 16 artiklassa säädetyllä tavalla (EPV-asetus). EPV-asetuksen 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti toimivaltaisten viranomaisten ja finanssilaitosten on kaikin tavoin pyrittävä noudattamaan ohjeita.
2. Ohjeissa esitetään Euroopan pankkiviranomaisen näkemys Euroopan finanssivalvojen järjestelmässä toteutettavista asianmukaisista valvontakäytännöistä tai siitä, miten unionin lainsäädäntöä olisi sovellettava tietyllä alalla. Näin ollen Euroopan pankkiviranomainen odottaa kaikkien toimivaltaisten viranomaisten ja finanssilaitosten, joille ohjeet on osoitettu, noudattavan niitä. Toimivaltaisten viranomaisten, joita nämä ohjeet koskevat, on noudatettava ohjeita sisällyttämällä ne valvontakäytäntöihinsä asianmukaisesti (esimerkiksi muuttamalla lainsäädäntöään tai valvontasääntöjään tai valvontamenettelyjään), mukaan luettuina ensisijaisesti laitoksille osoitetut ohjeet.

Raportointivaatimukset

3. EPV-asetuksen 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava Euroopan pankkiviranomaiselle viimeistään 6. helmikuuta 2014, noudattavatko ne tai aikovatko ne noudattaa näitä ohjeita, sekä esitettävä perustelunsa, mikäli ne eivät noudata ohjeita. Jos ilmoitusta ei toimiteta tähän määräaikaan mennessä, Euroopan pankkiviranomainen katsoo, etteivät toimivaltaiset viranomaiset noudata ohjeita. Ilmoitukset on toimitettava lähettämällä 5 kohdassa oleva lomake osoitteeseen compliance@eba.europa.eu. Viitteeksi on merkittävä ”EBA/GL/2013/01”. Ilmoituksen lähettäjällä on oltava asianmukaiset valtuudet ilmoittaa ohjeiden noudattamisesta kyseisen toimivaltaisen viranomaisen puolesta.
4. Ilmoitukset julkaistaan Euroopan pankkiviranomaisen verkkosivustolla EPV-asetuksen 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

Sisällysluettelo

I osasto – Asia, soveltamisala ja määritelmät	5
II osasto – Ohjeet sellaisten vähittäistaluttajille tarkoitettujen tuotteiden määrittämiseksi, joiden ulosvirtaukset ovat suuremmat	5
III osasto – Loppumääräykset ja täytäntöönpano	10

I osasto – Asia, soveltamisala ja määritelmät

Vakavaraisuusasetuksen 421 artiklan 3 kohdan mukaisesti näiden ohjeiden tarkoituksena on yhdenmukaistaa määrittely- ja luokitteluperusteet niiden vähittäistalletusten osalta, joiden ulosvirtaukset eroavat vakavaraisuusasetuksen 421 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista ulosvirtausten vähimmäismääristä, sekä yhdenmukaistaa kyseisten tuotteiden määrittämisperusteet maksuvalmiusraportointia varten. Näin ollen näiden ohjeiden soveltamisala koskee vähittäistalletuksia, joiden ulosvirtaukset ovat vähimmäismääriä suuremmat.

Näitä ohjeita sovelletaan yksittäisiä laitoksia koskeviin ja konsolidoituihin maksuvalmiusvaatimuksiin vakavaraisuusasetuksen ensimmäisen osan II osaston mukaisesti.

Ohjeiden soveltamisalaan kuuluvat kaikki vakavaraisuusasetuksen 421 artiklassa tarkoitetut vähittäistalletukset, mukaan luettuina 421 artiklan 1 kohdassa säädettyjen edellytysten mukaiset talletukset, toisin sanoen talletussuojajärjestelmän soveltamisalaan kuuluvat talletukset, jotka ovat osa vakiintunutta liiketoimintasuhdetta tai ovat maksuliikennetilillä, joita koskevat perusteet liittyvät suurempiin ulosvirtauksiin.

II osasto – Ohjeet sellaisten vähittäistallettajille tarkoitettujen tuotteiden määrittämiseksi, joiden ulosvirtaukset ovat suuremmat

1 osa – Yleisiä huomioita

1. Määritelmä talletuksesta, joka on osa vakiintunutta liiketoimintasuhdetta, minkä vuoksi sen nostaminen on erittäin epätodennäköistä

Vähittäistalletusta olisi pidettävä maksuvalmiusraportoinnissa osana vakiintunutta liiketoimintasuhdetta käytettäessä valvottavakohtaisen ja markkinakohtaisen stressiskenaarion yhdistelmää, jos tallettaja täyttää vähintään yhden seuraavista edellytyksistä:

- (a) tallettajalla on laitoksen kanssa tietyn vähimmäisajan voimassa oleva aktiivinen sopimussuhde,
- (b) tallettaja on ottanut laitokselta kiinnelainan tai muun pitkäaikaisen lainan, tai
- (c) tallettajalla on laitoksessa tietty vähimmäismäärä muita aktiivisia tuotteita kuin lainoja.

2. Määritelmä maksuliikennetilistä, mukaan lukien tilit, joille palkkoja säännöllisesti maksetaan

Vähittäistalletusta olisi pidettävä maksuliikennetilillä olevana, jos tilille hyvitetään tai sieltä veloitetaan säännöllisesti palkkoja, ansiotuloa tai maksutapahtumia.

3. Laitoksilla olisi oltava näiden ohjeiden ensimmäisen osan II osaston 1 ja 2 kohdassa esitetyistä molemmista seikoista saatavilla muun muassa tallettajien käyttäytymistä koskevia aiempia tietoja, joiden perusteella talletukset voidaan luokitella.

4. Menetelmä sellaisten vähittäistalletustuotteiden määrittämiseksi, joiden ulosvirtaukset ovat suuremmat

4.1. Vähittäistalletukset olisi jaoteltava kolmeen talletusten ryhmään, joiden ulosvirtaukset ovat suuremmat, jäljempänä näiden ohjeiden 2 osassa mainittujen sellaisten riskitekijöiden määrän ja vakavuuden perusteella, joita niihin kohdistuu. Ohjeiden 2 osassa esitettyjen riskitekijöiden luettelo ei kuitenkaan ole tyhjentävä, ja laitosten, jotka määrittelevät suurempiin ulosvirtauksiin johtavia lisäperusteita, olisi sisällytettävä ne analyysiinsä.

4.2. Laitosten olisi arvioitava maksuvalmiusraportointia varten kunkin edellä mainitun talletusryhmän osalta asianmukaiset suuremmat ulosvirtaukset jäljempänä näissä ohjeissa olevan 3 osan mukaisesti.

2 osa – Vähittäistallettajille tarkoitettujen tuotteiden vakauteen vaikuttavat tekijät

5. Vähittäistalletuksen arvo

5.1. Laitosten olisi luokiteltava suuriarvoiseksi talletukseksi sellainen talletus, joka täyttää kaikki seuraavat edellytykset:

a) se ylittää seuraavista kahdesta määrästä pienemmän:

i) 100 000 euroa tai

ii) paikallisen talletusten vakuusjärjestelmän määrä

(a) se on määrältään alle 500 000 euroa.

5.2. Laitosten olisi luokiteltava hyvin suuriarvoisiksi talletuksiksi vähintään 500 000 euron arvoiset talletukset.

5.3. Asiakkaan talletusten arvon laskemista varten laitosten olisi sisällytettävä laskelmaan kaikki asiakkaan asianomaisessa laitoksessa olevat talletustilit.

5.4. Laitosten olisi lisäksi tehtävä talletuskannan keskittymistä koskeva analyysi; laitosten on otettava käyttöön asianmukaiset kynnysarvot ja/tai rajat suuriarvoisten vähittäistalletusten määrittelemiseksi sisäisiin tarkoituksiin.

5.5. Talletuskannan keskittymisen määrittämiseen voidaan käyttää useita menetelmiä. Laitokset voivat esimerkiksi määrittää "tietyn määrän" suuria vähittäistalletuksia tai määrittää niiden "suurimpien vähittäistalletusten määrän", jotka muodostavat tietyn prosenttiosuuden niiden vähittäistalletuskannasta. Laitokset voivat käyttää suuriarvoisten vähittäistalletusten määrittämiseen paikallisten markkinoiden olosuhteisiin mukautettuja talletussuojan määrän kynnysarvoja, määrää, jonka ylittävältä osalta korosta neuvotellaan tai muita tallettajan kanssa sovittuja erityisjärjestelyjä, jotka saattavat vähentää ulosvirtausten riskiä.

6. Tuottopohjaiset sijoitustuotteet tai etuuskohtelun piiriin kuuluvat tuotteet

6.1. Talletusta olisi pidettävä tuottopohjaisena, jos laitos tarjoaa sille korkoa,

a) joka ylittää huomattavasti muiden laitosten vähittäisasiakkaille tarjoamien vastaavien tuotteiden keskimääräisen koron, kun otetaan huomioon paikallisten talletusmarkkinoiden erityispiirteet,

- b) jonka tuotto johdetaan markkinaindeksin tai indeksiryhmän tuotosta,
- c) jonka tuotto johdetaan muusta markkinamuuttujasta kuin vaihtuvasta korosta.

6.2. Laitokset voivat määrittää tuottopohjaiset tuotteet vertaamalla kuhunkin talletukseen sovellettavaa korkoa muiden laitosten vastaavista tuotteista maksamaan keskimääräiseen korkoon. Muilla laitoksilla tarkoitetaan laitoksia, joiden liiketoimintamalli ja koko ovat rinnastettavissa tässä tarkoitettuihin laitoksiin; viimeksi mainitut laitokset määrittelevät kyseiset seikat ja toimivaltainen viranomaisen tarkistaa ne tarvittaessa.

7. Eräntyvät määräaikaistalletukset tai talletukset, joilla on irtisanomisaika

7.1. Seuraavia talletuksia pidetään tähän ryhmään kuuluvina:

- (a) alun perin määräaikaisina tehdyt talletukset, joiden eräntymispäivä on 30 päivän kuluessa tai
- (b) muut talletukset, joille on sopimuksen mukaisesti määrätty alle 30 päivän irtisanomisaika, lukuun ottamatta niitä talletuksia, joihin voidaan soveltaa 421 artiklan 5 kohdassa säädettyä kohtelua.

7.2. Vähittäistalletusten ulosvirtauksia arvioitaessa laitosten olisi otettava huomioon seuraavien tekijöiden vaikutus:

- a) nostorajoitukset tai irtisanomisajat;
- b) sellaisten vähittäistallettajille tarkoitettujen tuotteiden, jotka voidaan lain mukaan päättää ennen niiden alkuperäistä maturiteettipäivää, nostamisesta aiheutuvat kulut,
- c) seuraukset laitoksen maineelle siitä, ettei se salli talletusten nostamista, jos laitosten käytäntönä on ollut sallia tällaisten talletustuotteiden enneaikainen takaisinmaksu.

8. Suuririskiset jakelukanavat, mukaan luettuina pelkästään internetissä toimivat pankit, muut etäyhteysmuodot ja välittäjän kautta tehtävät talletukset

Laitosten olisi luokiteltava suuririskisten jakelukanavien, kuten pelkästään internetissä toimivien pankkien, muiden etäyhteysmuotojen ja välittäjän (jos välittäjät keräävät varoja luonnollisilta henkilöiltä tai pk-yrityksiltä), kautta tehtävien vähittäistalletusten ulosvirtaukset suuremmiksi, kun otetaan huomioon seuraavat seikat:

- (a) todennäköiset olemassa olevat sopimusperusteiset nostorajoitukset;
- (b) seuraukset laitoksen maineelle siitä, ettei se salli talletusten nostamista, jos laitosten käytäntönä on ollut sallia näiden tuotteiden takaisinmaksujen korkeampi taso.

9. Talletusten valuuttayksiköt

Laitosten olisi tehtävä ero paikallisen valuutan ja ulkomaan valuutan määräisten vähittäistalletusten välillä.

10. Muiden maiden asukkaiden talletukset

Laitosten olisi tehtävä ero kotimaan asukkaiden ja muiden maiden asukkaiden talletusten välillä. Tämä ero olisi rajattava koskemaan EU:n kansalaisten ja EU:n ulkopuolisten maiden kansalaisten talletuksia

niiden talletusten osalta, jotka tehdään laitoksiin, joiden päätoimipaikka sijaitsee EU:ssa. Maksuvalmiusvaatimuksia varten tehtävässä asuinpaikan määritelmässä noudatetaan yleensä sovellettavaa tilastollista tai veropoliittista määritelmää.

Laitosten olisi määriteltävä tallettajan asuinpaikka yksittäisen laitoksen tasolla.

11. Tuotteisiin liittyvät talletukset

Laitosten olisi määriteltävä sellaiset vähittäistalletustuotteet, joihin liittyy muita 30 päivän jakson aikana mahdollisesti muuttuvia tekijöitä, jotka saattavat aiheuttaa suuremman ulosvirtausriskin.

12. Muut ominaispiirteet

12.1. Laitosten olisi otettava vähittäistalletuskantansa määrittelyssä huomioon muut ominaispiirteet, jotka osoittavat tai saattavat osoittaa, että kyseisen vähittäistalletuksen tyyppin ulosvirtaus on suurempi kuin vakavaraisuusasetuksen 421 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut ulosvirtaukset. Muut ominaispiirteet tai niiden puuttuminen olisi dokumentoitava.

12.2. Tällaisten ominaispiirteiden määrittelemiseksi laitosten olisi arvioitava vähittäistallettajille tarjottujen nimenomaisten tuotteiden todettu (aikaisempi) ja ennakoitu vakaus/volatiliteetti ja määriteltävä ne tuotetyypit, jotka ovat osoittautuneet tai joiden arvellaan osoittautuvan epävakaisiksi.

12.3. Tätä varten laitosten olisi tehtävä stressitesti vakavan valvottavakohtaisen ja markkinakohtaisen tapahtuman stressiskenaarion yhdistelmää käyttäen. Vähittäistalletustuotteiden volatiliteettia voidaan arvioida sisäisten tilastollisten ja matemaattisten mallien avulla. Näiden menetelmien syöttötietoina on yleensä käytettävä talletusten aiempia muutoksia koskevia tietoja ja stressitesteihin perustuvia hypoteettisia oletuksia.

12.4. Pienet ja vähemmän kehittyneet laitokset voivat käyttää tilastollisiin malleihin perustuvia yksinkertaisempia menetelmiä, kuten malleja, joissa määritellään tietyn talletuksen osalta 30 päivän jakson aikana todettu enimmäisvähennys tietyllä stressijakson sisältävällä ajanjaksolla.

12.5. Asiantuntija-arvioiden käyttö on suositeltavaa sellaisten tekijöiden sisällyttämiseksi menetelmään, joita ei ole otettu huomioon mallissa, erityisesti kun on kyse innovatiivisista tuotteista, jotka ovat olleet käytössä vasta vähän aikaa.

12.6. Vähittäistalletustuotteiden luokittelu volatiliteetin tai todetun volatiliteetin mukaan olisi erinomainen analyysin apuväline. Se edistäisi yhdenmukaista soveltamista laitoksen kaikkiin vähittäistallettajille tarkoitettuihin tuotteisiin. Eri tuotteista saatujen tulosten vertailu ja poikkeavien havaintojen tunnistaminen saattavat auttaa epävakampien talletusten määrittelyssä.

12.7. Näiden menetelmien taustalla oleviin oletuksiin olisi sisällytettävä 30 päivän ennuste, ja niitä on tarkasteltava toistuvasti uudelleen erityisesti markkinaolosuhteissa tapahtuvien olennaisten muutosten huomioon ottamiseksi. Arvioinnin laadun parantamiseksi laitoksen olisi lisäksi otettava huomioon korrelaatio, leviämisaikutukset ja kausivaikutukset.

3 osa

13. Suurempien ulosvirtausten määrittely

13.1. Laitosten olisi sovellettava seuraavaa menettelyä luokitellessaan talletuksia, joiden ulosvirtaukset ovat suuremmat:

13.2. Edellä näiden ohjeiden 2 osassa kuvatut tekijät olisi jaoteltava kahteen ryhmään:

a) Suuri riski, johon kuuluvat seuraavat riskitekijät:

- i) talletusten valuuttayksikkö;
- ii) tuotteisiin liittyvät talletukset;
- iii) tuottopohjaiset tuotteet tai etuuskohdelun piiriin kuuluvat tuotteet
- iv) suuririskiset jakelukanavat, mukaan luettuina vain internetin kautta ja välittäjän kautta tehtävät talletukset;
- v) suuriarvoiset talletukset;
- vi) muut ominaispiirteet, joihin laitoksen mielestä liittyy edellä näiden ohjeiden 12kohdassa määritelty suuri riski.

(b) Erittäin suuri riski, johon kuuluvat seuraavat riskitekijät:

- (i) eräänntyvät määräaikaistalletukset tai talletukset, joilla on irtisanomisaika;
- (ii) muiden maiden asukkaiden talletukset;
- iii) talletuksen erittäin suuri arvo.

13.3. Laitosten olisi arvioitava vähittäistalletukset edellä kuvattujen tekijöiden perusteella.

13.4. Laitosten olisi luokiteltava kukin vähittäistalletus johonkin seuraavista kolmesta porrastetusta ryhmästä, jotka on määritelty alla oleviin talletuksiin liittyvien riskitekijöiden määrän perusteella:

- a) talletukset, joihin liittyy kaksi tekijää ryhmästä 1;
- b) talletukset, joihin liittyy kolme tekijää ryhmästä 1 tai yksi tekijä ryhmästä 1 ja yksi tekijä ryhmästä 2;
- c) talletukset, joihin liittyy kaksi tekijää ryhmästä 2 tai kaksi tekijää ryhmästä 1 ja yksi tekijä ryhmästä 2, tai mikä tahansa muu riskitekijöiden yhdistelmä.

13.5. Laitosten olisi arvioitava vastaavat suuremmat ulosvirtaustasot kunkin ryhmän osalta aiempien ja oletettujen volatiliteettiarvioiden mukaisesti.

14. Soveltamispäivä

Toimivaltaisten kansallisten viranomaisten olisi pantava nämä ohjeet täytäntöön sisällyttämällä ne valvontamenettelyihinsä kolmen kuukauden kuluessa niiden julkaisemisesta. Sen jälkeen kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi varmistettava, että laitokset myös noudattavat ohjeita tosiasiallisesti.